

שתי משניות ליום משנה שלמה

י"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי ישׂרָאֵל בהג"ר שְׁלֹמֶה חֲרִיף מְסַאֲטִינׁוֹב זצ"ל
הרה"ק רבי דָּוִד ב"ר שְׁלֹמֶה צְבִי מְלַעֲלוֹב זצ"ל
הרה"ק רבי מְרְדֵכִי דָּוִד בהרה"ק ר' צְבִי הִירֶשׁ אוֹנְגֵר זצ"ל
הגָּאֹן רְבִי יִשְׁכָּר דָּב בהג"ר אֲבֵרָהִם בְּאֵב"ד מְבוֹסֵק זצ"ל
הגה"צ רְבִי יַעֲקֹב יִצְחָק ב"ר יוֹסֵף נֵיימָאן מְמוֹנְטְרִיָאֵל זצ"ל

משנה ה'

משנתנו היא המשך המשנה הקודמת, והיא ממשיכה ללמד על ארובות שמכוונות זו כנגד זו.

איך טמא אלא התחתון - דכיון דטומאה בבית שלא כנגד ארובה, אין טומאה יוצאה בפחות מטפח, וטהורה העליה אף על פי שארובה של עליה סתומה.
הכל טמא - דכיון דטומאה כנגד ארובות דדבר טמא אינו חוצץ רואין אותו כאילו הוא נתון בפני הארובה העליונה ועירב את הטומאה

אם אין באַרְבוֹת שנמצאות זו על גבי זו שיעור של פִּוְתַח טַפַּח היינו גודל של טפח על טפח, אזי אם טַמְאָה מונחת בַּבֵּית כנגד התקרה - הדין הוא: כל מה שנמצא כְּנֶגֶד אַרְבוֹת טְהוֹר, ואם טַמְאָה מונחת בבית כְּנֶגֶד אַרְבוֹת - הדין הוא: הַבֵּית טְהוֹר כלומר כל מה שנמצא בבית טהור, ואע"פ שאין בארובות שיעור פותח טפח, מכל מקום אין אנו אומרים שיש דין 'לבוד' לעניין טומאה (היינו שאין אנו אומרים כאילו שהתקרה נמשכת לארובה והיא סותמת אותה לגמרי, ולכן כל הבית נחשב כאוהל אחד), אלא הדין הוא כמו בארובות שיש בהן שיעור פותח טפח (כמו שביארנו במשנה ב). עתה מביאה המשנה מקרה חדש, אם הַטַמְאָה מונחת בַּבֵּית כנגד התקרה, נִתֵּן והניח אדם דבר מסוים על פתח הארובה, אזי בֵּין שהניח דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טַמְאָה, בֵּין שהניח דָּבָר שְׁאִינוֹ מְקַבֵּל טַמְאָה, בֵּין מְלַמְעֵלָן בֵּין שהניח על פתח הארובה העליונה בֵּין מְלַמְטָן בֵּין שהניח על פתח הארובה התחתונה - הדין הוא: אֵין טַמְאָה אֶלָּא הַתַּחְתּוֹן כל הבית התחתון טמא, אבל הקומות העליונות טהורות, והטעם הוא: לפי שאין הטומאה יוצאת מן האוהל שבבית בפתח שהוא קטן מטפח על טפח, ואפילו אם נתן את הדבר על פתח הארובה העליונה בלבד, לפי שאנו מחשיבים את הדבר כאילו הונח על פתח הארובה התחתונה ובכך עירב את הטומאה (ורק הבית התחתון טמא היות שהטומאה נמצאת כנגד תקרת הבית התחתון). ואם הַטַמְאָה מונחת בבית כְּנֶגֶד אַרְבוֹת, אזי אם נִתֵּן הניח על פתח הארובה דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טַמְאָה, בֵּין מְלַמְעֵלָן בֵּין שהניח על פתח הארובה העליונה בֵּין מְלַמְטָן ובין שהניח על פתח הארובה התחתונה - הדין הוא: הַכֹּל טַמְאָה הבית והעליות, הואיל והטומאה היא כנגד הארובות, ודבר המקבל טומאה מונח על פתח אחת מהארובות, והוא מאהיל על הטומאה, הרי אותו הדבר שהניחו על הפתח מקבל טומאה ואינו חוצץ בפני הטומאה, ואפילו אם הניחו אותו על פתח הארובה התחתונה רואים אותו כאילו הוא מונח על פתח הארובה העליונה ובכך עירב את הטומאה, לפיכך הכל טמא. וְדָבָר שְׁאִינוֹ מְקַבֵּל טַמְאָה ואם הניח על פתח הארובה דבר שאינו מקבל טומאה, בֵּין מְלַמְעֵלָן בֵּין מְלַמְטָן בֵּין שהניחו אותו על פתח הארובה העליונה ובין שהניחו על פתח הארובה התחתונה - הדין הוא: אֵין טַמְאָה אֶלָּא הַתַּחְתּוֹן כל הבית התחתון טמא, אבל הקומות העליונות טהורות, וזאת משום שהדבר שהונח על פתח הארובה חוצץ בפני הטומאה המונחת למטה, ואפילו אם הניחו את הדבר על פתח הארובה העליונה לא עירב בכך את הטומאה, אלא רק לגבי הבית התחתון, מפני שאין טומאה יוצאת בפחות מפתח טפח, אבל רואים את הדבר כאילו הונח בארובה התחתונה ובכך עירב את הטומאה מלמטה, לפיכך הבית התחתון טמא כולו.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאנגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ו'

המשך רבינו עובדיה מברטנורא

ארובה – שהיא רואה את האויר. וקדירה נתונה תחתיה – בארץ כנגד הארובה. ואינה רחבה כל כך שאם תעלה כנגד הארובה שיהיו שפתותיה נוגעות בארובה, אלא יוצאת ונכנסת בריח.

טומאה בוקעת ועולה – והבית טהור, וכל המאיהיל עליה שלא כנגד הטומאה טהור. אבל כנגד הטומאה טמא, דאע"ג דאין כלי חרס מטמא מגבו, הכא דטומאה בוקעת תוכה נמי טמא, אע"ג דטומאה תחתיה. וכל מה שבקדירה טמא ואפילו שלא כנגד הטומאה.

תחתיה והבית טמא – שהקדירה מאהלת על הטומאה, הואיל וגבוהה טפח.

תוכה וגבה טהור – שהקדירה חוצצת בפני הטומאה ומצלת עם דפנות אהלים. בתוכה או על גבה הכל טמא – תוכה וגבה ותחתיה והבית. דטומאה שעל גבה בוקעת תחתיה, והרי גבוהה טפח, ושוב אין מצלת כיון דקדירה טמאה.

אַרְבֵּה שְׁהִיא בְּתוֹךְ תַּקְרַת הַבַּיִת והיא פתוחה לחוץ, וקדירה עשויה חרס נתונה מונחת תחתיה תחת הארובה, על רצפת הבית, שאם תעלה ואם ירימו את הקדירה לכיוון פתח הארובה וירצו להכניס את הקדירה לתוך הארובה אין שפתותיה של הקדירה נוגעות בארובה כלומר שהמדובר שפי הקדירה הוא קטן במעט מפתח הארובה, באופן שהקדירה יכולה להיכנס לתוך הארובה מבלי ששפתי הקדירה יגעו בארובה, אבל מכל מקום היא ממלאת את כל חלל הארובה (ותנאי זה מובא משום הסיפא כפי שיתבאר בהמשך), אזי אם טמאה תחתיה כלומר אם טומאה מן המת מונחת תחת הקדירה, והיא טומאה רצוצה (שהרי הקדירה מונחת על הרצפה), או אם הטומאה מונחת בתוכה או על גבה מעל הקדירה – הדין הוא: **טמאה בוקעת ועולה, בוקעת ויורדת** והיא מטמאה את כל מה שנמצא כנגדה, אבל היא איננה מתפשטת לצדדים, וכל מה שנמצא בבית טהור, אולם הקדירה עצמה טמאה, אפילו כשהטומאה נמצאת תחתיה, שאע"פ שאין כלי חרס נטמא מגבו (מצידו החיצוני) מכל מקום במקרה שלנו הואיל והטומאה בוקעת ועולה הרי גם הקדירה מיטמאה מתוכה, וכן כל מה שנמצא בתוך הקדירה טמא, אפילו מה שנמצא שלא כנגד הטומאה. ואם היתה הקדירה גבוהה מן הארץ בשיעור טפח, אזי אם טמאה נמצאת תחתיה תחת הקדירה או בבית – הדין הוא: **תחתיה והבית טמא** לפי שהאוהל בשיעור טפח שמתחת לקדירה ואוהל הבית נחשבים הם לאוהל אחד, אולם תוכה וגבה של הקדירה טהור לפי שרואים את הקדירה כאילו עלתה עד פתח הארובה (גוד אסיק*) ונתונה היא בתוכה, וכיוון שאין הקדירה מיטמאה מגבה הרי היא מצלת על עצמה עם דפנות האוהל, וחוצצת היא בפני הטומאה שלא תיכנס לתוכה, וכל זה דווקא כאשר אין שפתותיה של הקדירה נוגעות בארובה (היינו שניתן להכניס אותה לתוך הארובה, אולם אם שפתותיה נוגעות בארובה, היינו שלא ניתן להכניס אותה לתוך הארובה, אין הקדירה מצלת על עצמה, לפי שאין כלי נעשה אוהל לחצוץ בפני הטומאה. ואם הטומאה נמצאת בתוכה או על גבה בתוך הקדירה או מעל פי הקדירה (באוויר הקדירה) – הדין הוא **הכל טמא** כלומר מה שבתוכה ומה שעל גבה ומה שמתחתיה וכן הבית הכל טמא, שהואיל והטומאה נמצאת בתוכה, או על גבה נטמאה הקדירה (שכן אם הטומאה בתוכה ברור שהקדירה טמאה, ובמקרה שהטומאה מעל הקדירה גם הקדירה נטמאת, שהואיל והטומאה היא כנגד הארובה והרי למדנו שאם הטומאה כנגד הארובה כל מה שכנגדה נטמא), ואין כלי טמא מציל אפילו עם דפנות אוהלים, לפיכך בוקעת הטומאה אל מתחת לקדירה ומשם היא מתפשטת בכל הבית, שהרי האוהל שמתחת לקדירה ואוהל הבית הרי הם אוהל אחד.

* **גוד אסיק - משוך והעלה** – ופירוש המושג הוא: מחיצה שאינה מגיעה בחלקה העליון עד הגובה הדרוש, לעניינים מסויימים אנו רואים אותה כאילו היא נמשכת ועולה למעלה ומגיעה עד הגובה הדרוש. כמו במשנתנו שאנו רואים כאילו הקדירה עולה ונכנסת לתוך פתח הארובה.